

Ermenistan'daki Rus Askeri Üsleri: Bölgesel Güvenliğe Tehdit

Elnur İSMAYILOV

Rusya'nın Güney Kafkasya'da tek askeri üssü bulunan Ermenistan, aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin yıkılması sonrasında eski Sovyet cumhuriyetleri içerisinde Moskova'yla askeri müttefiklik ilişkilerini geliştiren ender ülkelerden biridir. Genel olarak eski Sovyet coğrafyasını kapsayan belirsizlikler, aktörler arası güç mücadelesi ve Ukrayna krizi sonrasında özellikle Güney Kafkasya'daki sorunları yeni boyutlarıyla ortaya çıkaran sıcak gelişmeler her geçen gün bölgesel gerginliğin artmasına neden olmaktadır.

Rusya'nın Ermenistan'da iki askeri üssü bulunmaktadır: 102. Gümrü askeri üssü ve aynı üsse ait olan ve başkent Erivan'daki Erebuni askeri havaalanında yer alan 3624. hava üssü. Bu analiz Ermenistan'ın kendi topraklarında bulunan Rus askeri varlığına neden izin verdiği ve Rusya'nın söz konusu askeri üsleri dış politikasında nasıl kullandığı sorularına cevap aramaktadır. Buradan hareketle analizde, Ermenistan'daki Rus askeri varlığının günümüzde önemli bir coğrafyayı kontrolü altında bulundurduğu ve bölge devletlerinin güvenliğine tehdit oluşturduğu görüşü savunulmaktadır. Nitekim Dağlık Karabağ sorunu ekseninde Ermenistan ve Azerbaycan arasında son dönemde yaşanan gerginlikler, Ermenistan'a ait bir askeri helikopterin Azerbaycan hava sahası üzerinde vurulması ve Rus-Ermeni askeri birliklerinin

Ermenistan'da gerçekleştirdikleri askeri tatbikatlar hem bölgesel barıştan uzak olduğunu göstermiş, hem de bölgedeki güvensizlik ortamının Ermenistan'daki Rus askeri üslerinin varlığı ile doğru orantılı bir şekilde kronikleşmeye başladığını ortaya koymuştur.

Gümrü Askeri Üssü

Ermenistan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından 1990 yılında kabul ettiği Bağımsızlık Bildirgesi ile diğer devletlere ait ordu birliklerinin, askeri üs ve tesislerin kendi sınırlarında yerleşmesine izin vermiş¹ ve 127. Tümen

¹ "Декларация о независимости Армении" (Ermenistan'ın Bağımsızlık Bildirgesi), 23 Ağustos 1990, Erişim tarihi: 28 Kasım 2014, www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=2602&lang=rus

kapsamında² Ermenistan'ın Gümrü ve Erebuni askeri üslerinin de dâhil olduğu 102. Askeri üs oluşturulmuştur. 1992 yılında Savunma Bakanlığını kuran Ermenistan, Rusya ile yaptığı anlaşma çerçevesinde Sovyet döneminde topraklarında bulundurduğu askeri birliklerin tüm silahlarını elde etmeye hak kazanmıştır.

² Sovyetler döneminde Ermenistan'da konuşlandırılan 164. Motorize tümeni sonradan 123. Motorize alaya dönüştürülmüştür. 1953 yılında 123, 124 ve 128. Motorize alaylar, 992. Topçu alay ve 116. Tank taburu Sovyetler Birliği'nin Güney Kafkasya askeri dairesinin 7. Muhafız ordusunun 127. Motorize tümine dâhil edilmişlerdir. Tümenin en önemli görevlerinden biri Sovyet sınırını Türkiye'nin herhangi olası askeri saldırısından korumak olarak belirlenmişti.

Ermenistan'ın ikinci büyük şehri olan ve ülkenin kuzeyindeki Gümrü'de bulunan 102. üs Güney Kafkasya'daki Rus çıkarlarını Türkiye ve İran gibi bölgesel güçlere karşı koruyan en önemli askeri üstür. Söz konusu askeri üs Transkafkasya Askeri Dairesinin 127. tümen bünyesinde 1 Eylül 1994 tarihinde oluşturulmuştur. Sonrasında 3624. Ereboni hava üssü ve 988. Hava Savunma Füze Alayı Gümrü askeri üssüne dâhil edilmiştir. Rusya ve Ermenistan'ın Sovyetler döneminde geliştirdiği ortak hava savunma sistemi genelde NATO'ya, özeldede ise Türkiye'ye karşı oluşturulmuştur.

“

Moskova-Erivan Antlaşması'nın önümüzdeki süreçte Ermeni toplumunun daha fazla tepkisini çekeceğini ve iktidar aleyhine kullanılacak bir argüman haline dönüşeceğini belirtmek mümkündür.

”

Bu çerçevede iki ülke arasında askeri boyutta geliştirilen stratejik işbirliğinin bölgesel güvenliği tehdit ettiğini söylemek yerinde olacaktır. 2010 yılında dönemin Rusya Cumhurbaşkanı Medvedev'in Ermenistan ziyareti sırasında Ermenistan'da Rus askeri üssü kurulmasını ve bu ülkede kalma süresini amaçlayan 16 Mart 1995 tarihli Moskova-Erivan Antlaşması'nın 49 yıl için uzatılması konusunda mutabakata varılmış ve 20 Ağustos 2010 tarihinde iki devlet arasında protokol imzalanmıştır. 6 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe giren protokolda Moskova'nın 2044 yılına kadar Ermenistan'da konuşlandırılacak Rus askeri üssü için Erivan yönetimine herhangi bir kira bedeli ödemeyeceği maddesi de yer almıştır. Aynı zamanda Ermenistan'ın tüm sınır bölgelerinin Ermeni askerleriyle birlikte korunması konusunda mutabakata varılmıştır.

Ermeni hükümetinin Kasım 2014'de almış olduğu karara göre Rus askeri üslerinin giderlerinin karşılanması amacıyla bütçeden 50 bin dolar ayrılmıştır. Ancak söz konusu karar ekonomik boyutu nedeniyle Ermeni kamuoyunu oldukça rahatsız etmiştir. Buradan hareketle Rusya'nın diğer ülkelerdeki askeri üs giderlerini kendisinin karşıladığını ve Ermenistan'ın sosyo-ekonomik durumunun kötü olduğunu göz önünde bulundurursak, Moskova-Erivan Antlaşması'nın önümüzdeki süreçte Ermeni toplumunun daha fazla tepkisini

çekeceğini ve iktidar aleyhine kullanılacak bir argüman haline dönüşeceğini belirtmek mümkündür.

Öte yandan bu antlaşma, Ermenistan'a karşı gerçekleştirilecek olası bir saldırıda Rus askerlerinin de Ermeni topraklarının savunulmasında sorumluluk taşıdığı anlamına gelmektedir ki, söz konusu durum Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov tarafından da açıkça dile getirilmiştir.³ Bununla birlikte Ermenistan kendi ulusal güvenliği için Rusya askeri üslerine ihtiyaç duyduğunu beyan etmektedir. 2005 yılında dönemin Savunma Bakanı Serj Sarkisyan, Rus askeri üssünün Ermenistan'a kurulmasının Azerbaycan'la yaşanan Dağlık Karabağ sorunuyla ilişkili olmadığını, üssün Türkiye'den gelebilecek olası bir tehdide karşı Ermenistan'ın isteği üzerine konuşlandırıldığını açıklamıştır.⁴ Ermenistan Rus askerlerinin varlık nedenini her ne kadar olası bir Türkiye tehdidine dayandırsa da, Azerbaycan'la yaşanacak olası bir askeri çatışma sırasında bu üslerde bulunan Rus askerlerinin Ermenistan'ın yanında yer alacağını tahmin etmek zor değildir. Nitekim 102. askeri üssün komutanı Albay Andrey Ruzinski de Dağlık Karabağ'da olası bir savaş durumunda Rus askerlerinin Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) kapsamında Azerbaycan'a karşı Ermenistan'ın yanında olacaklarını belirtmiştir.⁵

3 Valeriy Sanfirov, "Армения выслушала российскую оценку карабахского вопроса", Erişim tarihi: 17 Kasım 2014, www.vesti.ru/doc.html?id=387102

4 Karine Kalantarian, "Sarkisian Denies Link Between Karabakh, Russian Troops in Armenia", Azatutyun, 07 Ekim 2005, Erişim tarihi: 17 Kasım 2014, www.azatutyun.am/content/article/1578773.html

5 Yuriy Belousov, "Южный форпост России" (Rusya'nın Güney forpostu), 10 Ekim 2013, Erişim tarihi: 26 Kasım 2014, <http://www.redstar.ru/index.php/2011-07-25-15-55-32/item/12045-yuzhnyj-forpost-rossii>

Üstelik 2006 yılında Rusya ve Gürcistan arasında imzalanan antlaşma gereğince Moskova'nın Batum ve Ahalkalaki bölgelerinde bulunan üslerini 2007'de kapatarak tüm askeri ekipmanını 102. üsse aktardığını dikkate alacak olursak, Rus askeri varlığının Ermenistan'ın güvenliği açısından önemi daha net anlaşılacaktır.

Diğer taraftan Rusya 2012 yılından itibaren her iki askeri üsteki asker sayısının artırılması ve üslerin yeni askeri ekipmanla donatılması için girişimlerde bulunmaktadır. Gümrü askeri üssü 13 savaş birliği ve 17 yardımcı birlik olmak üzere toplam 30 birlikten oluşmaktadır. 5000 civarında personelin görev yaptığı üste 2014 yılı itibarıyla 74 adet tank, 17 adet Piyade Muharebe Aracı (BMP), 148 adet zırhlı piyade çatışma aracı (BTR) ve 84 adet topçu sistemi bulunmaktadır. Değişik askeri eğitim programları çerçevesinde askeri üs Grot, Briz ve Per-unit sınıfı yüksek sinyal stabilizasyonuna ve frekansına sahip modern navigasyon cihazları ile teçhiz edilmiştir. Ayrıca füze savunma sistemlerinin idare edilmesi amacıyla yeni mobil istasyonlarının kurulması da Rusya tarafından gerçekleştirilmektedir. Üssün en önemli özelliklerinden biri de BUK M1-2 (Ural) ve Smerch (Tornado) sınıfı sistemlerle teçhiz olunmuş uçaksavar füze taburunun mevcut olmasıdır.

Erebuni Askeri Hava Üssü

Rusya'nın 3624. askeri hava üssünün bulunduğu Erebuni başkent Erivan'ın yaklaşık 7 km güneyinde bulunmaktadır. MiG-29 savaş uçağı ve Mi-24 helikopterleri ile teçhiz edilen hava üssü 1995 yılında oluşturulmuş ve Rusya'dan askeri üsse 4. nesil MiG-29 uçakları gönderilmiştir. Temmuz 2001'den itibaren Erebuni askeri hava üssü Rusya Federasyonu'nun Güney Kafkasya'daki 102. askeri üssü dâhilinde 3624. hava üssü olarak faaliyet göstermeye devam etmektedir.

Bağımsız Devletler Topluluğunun (BDT) ortak savunma sisteminin parçası olan Gümrü askeri üssü ağırlıklı olarak S-300V uçaksavar füze sistemi ve Rus MiG-29'larla teçhiz edilmiştir. BDT üye devletlerin ortak hava savunma antlaşması çerçevesinde faaliyet gösteren Erebuni hava üssünde ise 16 adet MiG-29 Fulcrum savaş uçağı bulunmaktadır. 2014 yılı başlarından itibaren Erebuni hava üssünde savaş uçağı filosu yanında yeni bir helikopter filosu da kuran Rusya, Erivan'la yaptığı anlaşma çerçevesinde Ermenistan Savunma Bakanlığına ait olan Mareşal Bagramyan askeri talim sahasında Rus pilotların eğitim ve talim görmesini de amaçlamaktadır. Rusya'nın Erebuni askeri üssündeki helikopter filosunda toplam 18 adet Mi-24P (NATO kod adı Hind-F)

saldırı helikopteri ve Mi-8MT ve Mi-8MSV⁶ sınıfı askeri taşıma helikopteri bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra bu hava üssünde Ermenistan Hava Kuvvetlerine ait 2 adet Ilyushin IL-76M (NATO kod adı Candid) ve 1 adet Airbus A319CJ uçağı, 12 adet Mi-24 ve 9 adet Mi-8 helikopteri bulunmaktadır. Ermenistan, ayrıca 15 adet Sukhoi SU-25 (NATO kod adı Frogfoot) yakın hedefe tasarlanmış saldırı uçağına ve 6 adet L-39C Albatros jet eğitim uçağına sahiptir. 1 adet MiG-25 (NATO kod adı Foxbat) avcı ve yüksek hızlı keşif uçağının da Ermeni hava kuvvetlerinin silah envanterinde olduğu bilinmektedir. Arzni askeri eğitim üssünde ise 9 adet Mil Mi-2 (NATO kod adı Hoplite) hava desteği sağlama amaçlı zırhlı taşıma helikopteri ve 10 adet Yak-52 eğitim uçağı bulunmaktadır. Kasım 2014'de Azerbaycan hava sahasının ihlal edildiği gerekçesiyle Azerbaycan Hava Kuvvetleri tarafından vurulan Ermenistan'a ait Mi-24 taarruz uçağının da Erebuni hava üssündeki 15. helikopter birliğine ait olduğu bilinmektedir.

“

İran'ın kendi topraklarını kullanmaya izin vermesini Türkiye ve Azerbaycan'ın jeopolitik ve jeokültürel birliğine karşı Ermenistan'ı destekleme politikası olarak yorumlayabiliriz

”

Rusya'nın Ermenistan'daki üssüne askeri araçların nakliyesi, iki ülke arasında doğrudan sınır bulunmadığı için yalnız hava yoluyla gerçekleşmektedir. Hava yoluyla nakliye Gürcistan, Türkiye, Azerbaycan ve ihtimali zayıf ve en uzun yol olan İran hava sahası üzerinden gerçekleşebilir. Gürcistan kendi güvenliğine tehdit oluşturduğu gerekçesiyle Rusya'nın askeri mühimmatının kendi topraklarından demiryolu ve karayolu ile taşınmasına izin vermemektedir. Zira Ağustos 2008'de Rusya-Gürcistan arasındaki beş günlük savaş sonrasındaki jeopolitik durum 102. askeri üssün faaliyetine olumsuz etki etmiştir. Ermenistan 2010 yılı başlarında Gürcistan'dan kendi hava sahasını 102. üsse askeri mühimmat taşıyan Rus askeri uçaklarına açması için ricada bulunmuştur. Dönemin Gürcistan Dışişleri Bakanı Grigol Vaşadze Ermenistan'a uçan askeri uçakların sayısındaki artıştan rahatsızlığını dile getirmiş ve Rusya'dan Gürcistan'a gerçekleştirilecek olası bir saldırıda ülke güvenliğine tehdidin kuzeyden olduğu kadar güneyden de olabileceğini beyan etmiştir. Gürcistan'ın savaş sonrasında kendi hava sahası üzerinden Rus uçaklarına uçuş yasağı getirmesinin ardından

6 NATO kod adı "Hip-J" olan Mi-8SMV helikopteri Smalta V elektronik karıştırma sistemine sahiptir.

askeri mühimmatın taşınması için İran tek alternatif yol olarak kullanılmıştır. Hazar denizi üzerinden İran'ın Enzeli limanına ve oradan Ermenistan'ın Mehri kentine taşınarak Gümrü'deki askeri üssün ihtiyaçları karşılanmıştır. İran'ın kendi topraklarını kullanmaya izin vermesini Türkiye ve Azerbaycan'ın jeopolitik ve jeokültürel birlikteliğine karşı Ermenistan'ı destekleme politikası olarak yorumlayabiliriz.

Bu bağlamda 2014 yılı Ekim ayı başlarında Gürcistan ve Türkiye'nin kendi hava sahalarını Rus askeri nakliye uçuşlarına kapatması, Ermenistan'daki Rus askeri üssünün hava ablukasına alınmasına neden olmuştur. Türkiye ve Gürcistan'ın almış oldukları bu kararın, Rusya'nın Ermenistan'la Eylül 2014'de yaptığı ortak askeri tatbikatlarla ilişkili olduğu tahmin edilmektedir. Tatbikatlarda hayali düşman olarak Ottomania adının seçilmesi de hedefin Türkiye olduğu şeklinde yorumlanabilir. Rusya ve Ermenistan'ın ortak tatbikatlarına 1500 asker ve 300 civarında topçu birliği katılmış ve ilk defa bu tip tatbikatlarda insansız hava araçları kullanılmıştır. Öte yandan Ekim ayı ortalarında da Rusya'nın Ermenistan'daki askeri üssünde bulunan 3000 asker ve 500 birliğin katılımıyla geniş kapsamlı askeri tatbikat gerçekleştirilmiştir. Kamhud ve Alagyaz eğitim sahalarında gerçekleştirilen askeri tatbikatlarda Rusya dört çeşit insansız hava aracı (Zastava, Leer, Granat ve Navodchik-2) kullanmıştır.

Bununla birlikte Rusya ve Abhazya arasında Kasım 2014'de imzalanan ve bölge için yeni bir stratejik ortam oluşturan askeri alandaki geniş kapsamlı antlaşma Kremlin'in Ermenistan'la ilgili önemli planlarının bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Zira Abhazya üzerinden Ermenistan'a doğrudan ulaşım sağlamak Gümrü'deki Rusya askeri üslerinin de aktifleşmesine zemin hazırlamıştır. Osetya'nın, Gürcistan'ın kuzey doğusunda bulunan Kazbegi bölgesi üzerinde hak iddia etmesi ve Rusya'nın Gürcistan askeri karayolunun stratejik kısmını kontrol altına alma ihtimali ile Ermenistan'daki askeri üsse en kısa karayolu ulaşımı sağlanmış olacaktır. Tiflis hükümeti, Gürcistan'daki muhtemel NATO varlığına engel olmak amacıyla Kaheti bölgesi, Osetinlerin yaşadığı bölgeler ve Ermenilerin yaşadığı Cavaheti bölgesinde Rusya'nın provokasyonlar hazırlayabileceğinden endişe duymaktadır.

Bu bağlamda, Kasım 2014 başlarında Gürcistan iktidarında Batı yanlısı olarak bilinen bakanların görevden alınmalarının, Tiflis hükümetinin Rusya'nın Ermenistan'la doğrudan ulaşım oluşturacak Gürcistan karayolunun kullanılmasına olumlu yaklaşmasına zemin hazırladığı söylenebilir. Gürcistan'ın eski Cumhurbaşkanı Saakaşvili ve eski Savunma Bakanı İrakli Alasania ve eski Dışişleri Bakanı Vaşadze Ermenistan'daki Rusya askeri üslerinin Gürcistan güvenliği-

ne önemli bir tehdit oluşturduğunu defalarca ifade etmiştir. Bu tehditlerin Tiflis-Erivan arasında güvensizlik kaynağı teşkil ettiği Alasania tarafından da belirtilmekteydi. Fakat daha sonra Alasania, 102. üssün Gürcistan'ın toprak bütünlüğüne ve çıkarlarına karşı kullanılmasına Ermenistan'ın izin vermeyeceğine inandığını belirtmiştir.

Sonuç

Rusya ve Ermenistan arasında gelişen ikili ilişkilerin en önemli boyutunu askeri işbirliği oluşturmaktadır. Moskova'nın Ermenistan üzerindeki mevcut politik ve ekonomik kontrolü askeri alanda da etkisini sürdürmektedir. 2007 yılında Rusya Parlamento Başkanı Grızlov'un Ermenistan'ı ülkesinin güvenliği için bir ön karakol mevki olarak gördüğünü ve Ermenistan'ın Rusya'nın onayı olmadan başka bir devletle ilişki kuramayacağını beyan etmesi de Rusya'nın Ermenistan üzerindeki etkisini belirgin bir şekilde ortaya koymaktadır. Ermenistan'ın eski başbakanlarından Hrant Bagratyan ülkesinin Eylül 2013'de Gümrük Birliği'ne üyeliği ile ilgili yorum yaparken, AB ile gereken antlaşmayı imzalamamalarının en önemli nedeninin Ermenistan topraklarındaki Rus silahlarının olduğunu belirtmesi de yine bu bağlamda yorumlanabilir. Kısacası Ermenistan'ın İran'la 45 km'lik ve Türkiye ile 345 km'lik sınırını koruyan Rus askeri üssü, bölgedeki jeopolitik dengenin Rusya tarafından belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ermenistan ise ülkesindeki askeri üsleri ulusal güvenliğini ve toprak bütünlüğünü koruyan bir mekanizma olarak algılamaktadır.

“

Ermenistan'da bulunan askeri üssün en önemli amacı Türkiye'nin olası bir saldırısını önlemek ve muhtemel bir Ermenistan-Azerbaycan çatışmasında Türkiye'nin Azerbaycan yanında yer almasına engellemektir.

”

Rusya Ermenistan'daki askeri üsleri nedeniyle diğer iki Güney Kafkas ülkesi için de tehdit oluşturmaktadır. Rusya devlet başkanı Putin'in Aralık 2013'de Ermenistan resmi ziyaretini başkent Erivan'a değil, Gümrü askeri üssüne yapmış olması da Moskova'nın bir mesajı olarak değerlendirilebilir.

Rusya, 2010 yılında imzalanan antlaşma ile İran ve Türkiye'nin yanı sıra Azerbaycan ve Gürcistan sınırlarında da Ermenistan'ın güvenliğinin garantörü olma sorumluluğunu üstlenmiştir. Son dönemlerde Rusya ve Türkiye arasındaki işbirliği ekonomik ağırlıklı olarak gelişmesine karşın, Ermenistan'da bulunan askeri üssün en önemli amacı Türkiye'nin olası bir saldırısını önlemek ve muhtemel bir Ermenistan-Azerbaycan çatışmasında Türkiye'nin Azerbaycan yanında yer almasına engellemektir. Aynı zamanda bu

durum, Moskova'nın bölgesel sorunların çözümü konusunda Ankara ile gerçek müttefiklik ilişkisi arayan bir devlet olmadığını göstermektedir. Moskova'nın Güney Kafkasya'daki varlığının Ermenistan'ın Rusya'ya özellikle askeri alandaki bağımlılığı ile örtüşmesi Rus politikacıları "Erivan'ı kontrol altında tutma" stratejisi izlemeye yöneltmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, Ermeni kamuoyunda Türklerin sürekli düşman olduğu yönünde imaj oluşturulması Rus askeri üslerinin ülkedeki varlığına meşruiyet kazandırmaktadır. Nitekim Haziran 2013'de Ermenistan Güvenlik Konseyi Başkanı Artur Bagdasaryan'ın, Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü Genel Sekreteri Nikolay Bordyuja ile yaptığı görüşme sonrasında Ermenistan'da bulunan iki askeri üssün -Gümrü askeri üssü ve başkent Erivan'daki Erebuni hava üssü- modernize edileceğini açıklaması Kremlin'in uzun yıllar buradan çıkmayı düşünmediğini ortaya koymaktadır.

BİLGESAM Hakkında

BİLGESAM, Türkiye'nin önde gelen düşünce kuruluşlarından biri olarak 2008 yılında kurulmuştur. Kar amacı gütmeyen bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak BİLGESAM; Türkiye'deki saygın akademisyenler, emekli generaller ve diplomatların katkıları ile çalışmalarını yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası gündemi yakından takip eden BİLGESAM, araştırmalarını Türkiye'nin milli problemleri, dış politika ve güvenlik stratejileri, komşu ülkelerle ilişkiler ve gelişmeler üzerine yoğunlaştırmaktadır. BİLGESAM, Türkiye'de kamuoyuna ve karar alıcılara yerel, bölgesel ve küresel düzeydeki gelişmelere ilişkin siyasal seçenek ve tavsiyeler sunmaktadır.

Yazar Hakkında

2001 yılında Azerbaycan'da Bakü Devlet Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Uluslararası Hukuk bölümünde lisans eğitimini tamamladı. 2007-2009 yıllarında Otto von Guericke Üniversitesi'nde (Magdeburg/Almanya) Savaş ve Barış Araştırmaları bölümünde yüksek lisans eğitimini almıştır. Doktorasını "Post-Sovyet Güney Kafkasya ve Orta Asya'da ABD ve Rusya'nın çatışan Neo-Emperyalist Dış Politikaları" konusu üzerine Westfalya Wilhelm Üniversitesi'nde (Münster, Almanya) yapmaktadır. Rusya ve ABD'nin post-Sovyet ülkelere yönelik dış politikaları; Güney Kafkasya ve Orta Asya'da etnik çatışmalar; emperyalizm ve neo-emperyalizm; etnik milliyetçilik teorileri; AB'nin post-Sovyet ülkelerinde insan hakları ve demokrasi politikası alanlarında uzmanlaşmıştır. İsmayılov, BİLGESAM'da Rusya, Kafkasya ve Orta Asya uzmanı olarak çalışmalarına devam etmektedir.